

že čítá své výkony pod tarif, ač tomu tak není, tvrdí, že pracuje levněji vzhledem k své malé režii, že palmare poshová bezúročně na delší dobu, že je lze spláceti atd., ač vše pravdou není;

4. o vyznamenání a oprávnění. Notář, který není doktorem práv, dává si veřejně tento titul, tvrdí neprávem, že je právním zástupcem nějaké vynikající osobnosti, poukazuje na celou řadu pochvalných poděkovacích uznání a přípisů, které neexistují, poukazuje na velké pozůstalosti, jež jím udánlivě byly projednány, ač tomu tak není;

5. o osobní poměry. Notář poukazuje na udánlivý příbuzenský poměr s některým soudcem, na vlivné známosti s referentem, na udánlivou praxi u pozemkového úřadu, u berní správy, na udánlivé vynikající speciální znalosti zaměstnaných kandidátů atd.

6. o trvání a rozsah podniku. Sem patří údaj o velkém počtu zaměstnaných kandidátů, sollicitátorů, poukaz na velikou klientelu atd.

7. o příčinu výkonu. Notář tvrdí, že se věnuje projednání věcí jen z nezištných pohnutek politických, národních, náboženských atd.

Pokud jde o údaje pravdivé, mohou být tyto závadnými, jsou-li klamavé a to hledíc k jich zvláštní úpravě, jak praví zákon v § 2. odst. 3.

Jde o to, aby pravda nebyla tu pláštěm k docílení nějaké soutěžní výhody, které by jinak dosaženo nebylo. Pravda taková bývá obyčejně jen zdánlivá. Na př. notář prohlašuje o sobě, že byl dříve soudním úředníkem. To je po případě jen zdánlivá pravda. Pravda jen potud, že notář byl u soudu jen po dobu praxe zákonem předepsané, kdežto klient, jak notář ví, ze všeobecného znění mylně usuzuje, že notář byl snad aktivním soudcem. Notář tvrdí, že je příbuzný s některým soudním úředníkem. Ve skutečnosti však tento úředník je již v pensii nebo někde v dalekém místě, kde jeho vliv od klienta očekávaný naprosto nemůže se projevit. Notář tvrdí, že jest odborníkem ve věcech finančních. Ve skutečnosti byl jen jeden čas členem odhadní komise pro vyměňování přímých daní, kdežto klient má mylně za to, že byl snad úředníkem u berní správy nebo finančního ředitelství.

Pokud jde o klamavou pravdu, zastřenou zvláštní úpravou, jsou takovéto případy praktické spíše u advokátů nežli u notářů. Na př. advokát zdůrazní ve své tabulce své bývalé zaměstnání takovým způsobem, který jeví na klienty zvláštní, avšak věcně neodůvodněnou přitažlivost, jako »celní rada«, »finanční rada« atd.

c) Podplácení (§§ 12 a 30). Notář podplatí správce, ředitele velkostatku, který chce parcelovati neb prodati své velké panství, aby dostal sepsání všech s tím souvisejících smluv. Notář podplatí predestinovaného ředitele akciové společnosti, aby mu bylo svěřeno zastoupení společnosti při jejím zřízení a při osvědčování valných hromad.

d) Zlehčování (§§ 10 a 27). Ustanovení našeho zákona je tu velmi přísné. Stačí, že projev — třeba neurážlivý — je soutěžitelsky škodlivý. Exkulpuje jen důkaz pravdy, tedy nikoliv pouhá pravděpodobnost, bez ohledu, stal-li se projev veřejně či soukromě a

byl-li projevovatel k němu zvláštními okolnostmi donucen či nic. Závadné jsou i údaje pravdivé, staly-li se u vědomí, že mohou podnikatele poškoditi a nebyl-li projevovatel k nim zvláštními okolnostmi nucen.

Notář tvrdí o svém soutěžiteli, že je neschopný, senilní, insolventní, že zpravidla každý proces prohraje, že musel platiti velké pokuty za proměškání lhůty k přihlášení kupní smlouvy, o advokátu tvrdí, že není oprávněn sepisovati tržové smlouvy atd.

Stalo-li se zlehčení celého stavu, na př. stavu advokátského, sluší podle známého rozhodnutí nejvyššího soudu zjistiti, zda nicméně tvrzení bylo do té míry konkrétní, že se vztahovalo na určité individuální osoby, ježto jen v tomto případě byla by každá z těchto osob povolána podati žalobu.

e) Zneužívání podnikových značek (§§ 11 a 29). Sem patří ochrana jména, firmy, zvláštního označení a zařízení podniku.

Příklad: Vedle věhlasného starého notáře usadí se v téže ulici nový mladý notář se stejným jménem. Dochází k záměně mezi oběma. Starší může žalovati mladšího, aby učinil dostatečná rozeznávající opatření. Podobně v poměru k advokátům či jiným pravoznalcům. Notář na př. těží z okolnosti, že bydlí v téže ulici slavný advokát stejného jména, klienti omylem jdou k němu a on též, pokud to zákon připouští, je zastupuje, čímž advokát přichází o klienty a je poškozován.

(Příště konec.)

F. Kovář:

Jakou dovolenou může a má obdržeti veřejný notář.

Písemným podáním ze dne 8. listopadu 1927 ku notářské komoře požádal jsem udělení úřední dovolené 6 neděl od komory a 3 měsíce od vrchního zemského soudu s poměrným rozdělením na všechny měsíce pro rok 1928 ze zdravotních důvodů a z příčiny částečné každoměsíční substitute mne mým úplně kvalifikovaným kandidátem. Komora, používši svého zákonního práva, povolila mi 42 dny. Než ale vrchní zemský soud předložil spis ministerstvu spravedlnosti, které svým výnosem ze dne 11. ledna 1928 ku sdělení mi toho od presidia v. z. s. ze dne 16. ledna 1928 mé žádosti, jak jest tam uvedeno, za prodloužení dovolené mi komoře pro rok 1928 povolené nevyhovělo — bez uvedení důvodů — a ač jsem od ministerstva žádného prodloužení nežádal. Na můj rozklad vydalo mi presidium v. z. s. opět nevyhovující vyřízení s těmito důvody: »Vaši žádost o prodloužení dovolené bylo předložiti ministerstvu spravedlnosti, poněvadž Vám již notářská komora povolila pro rok 1928 dovolenou 6 neděl a když jste žádal o další tříměsíční dovolenou, činí úhrnná dovolená 6 neděl a 3 měsíce — více než tři měsíce — a jest tudíž ku povolení této tříměsíční dovolené příslušno ministerstvo spravedlnosti (§ 137 odst. 2 n. ř.).

Ve věci samé nebylo lze žádost o prodloužení dovolené tři měsíce podporovati. Není nikterak osvědčeno, zejména ne vysvědčením povolného lékaře, že jste churav a pro tuto churavost tak dlouhou dovolenou zapotřebí máte. Naopak z toho, že jste si dovolenou rozdělil na celý rok a to na určité části jednotlivých mě-

siců tak, že byste část každého měsíce úřad vykonával a druhou část odpočíval, lze právem souditi, že tu nejde o dovolenou z důvodu zdravotního, nýbrž jiného, snad proto, aby koncipientovi byla poskytnuta příležitost k substituci.

Tohoto důvodu nelze však uznati. Kdyby šlo per in concessum o churavost trvající déle než jednu třetinu roku, bylo by vzítí v úvahu, nemáte-li při svém věku s úřadu odstoupiti.«

Na mou opětou žádost, ve které jsem učinil projev, že nepokládám za vhodné pokusiti se o vyvolání jiného výkladu § 137 odst. 2 not. ř. u nejvyššího soudu, byla mi povolena další dovolená jen 28 dní na místě žádaných 48 dní, aby to s povolením komorním 42 dnů činilo celkem tři měsíce.

Budiž mi dovoleno o nesrovnalostech uvedeného vyřízení a zdůvodnění s notářským řádem zde pojednati. Dle § 137 odst. 2 n. ř. má notář před vzdálením se déle tří dnů mimo úřední zaměstnání vyžádati si dovolenou, která mu může býti dána v jednom roce do šesti neděl notářkou komorou, do tří měsíců vrchním zemským soudem, na delší dobu ministrem spravedlnosti.

Ač tak určitě zní předpis zákona, tu přece tak zvaná praxe, která se někdy staví nad zákon, započítává dovolenou povolouanou jedním úřadem do dovolené, kterou může udělit druhý úřad samostatně sám. Tato praxe neodpovídá ani vážnosti nadřízených úřadů, neboť na příklad, kdyby se žádala roční dovolená 94 dny, pak by dle takové praxe měla povoliti komora 42 dny, vrchní zemský soud 48 dnů a ministr jen 4 dny.

Pro případ, kdyby tato započítávací praxe byla správná a shodná se zákonem, tu by víc odpovídalo vážnosti úřední a výkladu zákona, kdyby se žádala dovolená přes 6 neděl, že by celou dovolenou do tří měsíců povolil vrchní zemský soud sám a že by celou dovolenou přes tři měsíce v roce povolil ministr spravedlnosti též sám a ne pouze nějaký zbytek tak zvaným prodlužením. Nějaké prodlužování dovolené, udání důvodů a předložení dokladů nelze z § 137 odst. 2 n. ř. vyvozovati, jako se snad praktikuje u soudců a soudních úředníků. Notář má zákonný nárok na dovolenou dle tohoto § bez zvláštních důvodů a dokladů i jest na notáři, aby on sám uznal a posoudil, proč a na kdy jest mu dovolené třeba a to buď z ohledů zdravotních, aby neochuravěl a nestal se nemocným aneb aby poskytl příležitost svému plně kvalifikovanému kandidátu ke substituci a sesamostatňování dle § 117 n. ř. (vzdělávání kandidátů při svém notářě návodu a dozoru, což nejen neodborníci, nýbrž i odborníci rádi přehlížejí i dokonce neuznávají, jak uvedeno shora ve vrchnosoudním odůvodnění), hledě všude též ku potřebám veřejné služby vůbec a svého okresu a své kancelářské zaměstnanosti zvlášť. Notář po dobu své dovolené nedostává žádného pevného platu jako mají placenou dovolenou státní i soukromí úředníci, naopak on platí svého substituta, takže tím nikoho neobtěžuje a službu nezkracuje.

Něco jiného jest, když notář opravdu ochuraví a onemocní. V tomto případě nemusí žádati dovolenou dle § 137 odst. 2 n. ř., nýbrž, prokázav nemoc, navrhne způsobilého substituta dle § 119 odst. 2 n. ř. Jak dlouho by mohlo substituování nemocného notáře způsobilým náměstkem funkce notářské skutečně zastávajícím trvati, není sice v notářském řáde schváleno, jako

jest tomu u státních úředníků na jeden rok, ale může se v těžkých případech provésti šetření, není-li notář duševně a tělesně způsobilým ku výkonu služby notářské bez ohledu na jeho věk.

Ohrazení liberálních stavů proti jmenování členů zemských zastupitelstev.

K návrhu notářské komory Pražské konala se tyto dny schůze všech předsedů pražských komor liberálních stavů, na které bylo usneseno, podati ministerské radě následující protest proti jmenování členů zastupitelstev zemských:

Ministerské radě republiky Československé

v Praze.

Podepsané komory a korporace zastupující svobodná povolání intelektuálů podávají proti jmenování členů zemských zastupitelstev vládou následující

o h r a z e n í .

§§ 12 a 64 zákona ze dne 14. VII. 1927 č. 125 sb. z. a n. o organizaci politické správy bylo stanoveno, že dvě třetiny členů zemských a okresních zastupitelstev jsou voleny, kdežto ostatní členy zastupitelstev jmenuje vláda resp. ministr vnitra a to z odborníků přihlížejíc k poměrům hospodářským, kulturním, národnostním a sociálním.

Jak se praví ve zprávě ústavně-právního výboru posl. sněmovny, jeví se nutnost opatření sborů vážných svým složením, v kterých by možno bylo jednati o životních problémech tvořících obor působnosti naduvedených zastupitelstev bez určitých, čistě politických cílů, se stanoviska hospodářských potřeb jednotlivých zemí a okresů tak, aby zastupitelstva ta byla sbory poradními ve vážných otázkách hospodářských a sociálních, jakousi vyšší stráží hospodářského a sociálního života, povýšenější nad vášně denního politického života, ve které by k činnosti v nich volaní měli jistou míru životních zkušeností a praktických nebo odborných a vědeckých znalostí. Proto navrhuje se zvýšení věkové hranice akt. volebního práva a zavádí jmenování jedné třetiny členů z odborníků, kteří by, budou-li vláde opravdu jako odborníci povolány korporacemi, zaručovali onu úroveň porad, která je nutnou, má-li působiti zastupitelstvo vahou svých věcných argumentů, svého rozhledu a znalostí poměrů, když praktického, přímého vlivu politického míti nemá.

Formy volebního i ostatního politického boje u nás nejsou takové, aby nepůsobily odpuzujícím způsobem na lidi vážné práce, necítí-li v sobě zvláštní povolání k politickému životu. Umožniti takovým odborníkům, aby bohaté své znalosti a zkušenosti věnovali veřejnosti, není dojiista ničím protidemokratickým, ale naopak nezbytným korektivem, aby demokracie nemohla býti obviňována, že těm, kteří by dobře mohli posloužiti státu, uzavírá stinnými stránkami boje o moc a vládu v demokracii cestu k uplatnění se.

Tedy není zamýšleno zavedením jmenování třetiny členů nic protidemokratického, ale také ne korektura volebních výsledků. Vázati pak jmenování na povinnost řídit se výsledky voleb bylo by jen paralysováním účelu tohoto jmenovacího práva.

I zpráva ústavně-právního výboru senátu vyslovuje se v stejném smyslu, že jde o získání ku spolupráci vynikajících odborníků, kteří se jednak volebnímu boji a čilejší politické práci vyhýbají.

Důvodová zpráva pak výslovně uvádí, že bylo uvažováno o tom, že by část členů zastupitelstev vysílaly přímo různé zájmové organizace. Od této myšlenky dlužno bylo však z toho důvodu upustiti, že jednak nejsou dosud zřízeny organizace pro veškerá odvětví hospodářského a sociálního života, jednak že nejsou vybudována všeobecně na zásadách poměrného zastoupení. Aby však bylo zaručeno, že půjde skutečně o zdatné odborníky, že si vláda vyžádá návrhy od příslušných zájmových organizací a to zejména od zemědělské rady, obchodní a živnostenské komory, advokátní, notářské, lékařské, inženýrské a zvěrolékařské komory, poradního sboru pro otázky hospodářské, odborových ústředí dělnických, úrazové pojišťovny, ústředí sociální pojišťovny, všeobecného pensijního ústavu, ústředí kulturních spolků a pod.